

ХІМІЧНІ ФОРМУЛИ

РЕЧОВИН

Хімічні речовини складаються з певної фіксованої кількості структурних частинок: атомів, молекул чи йонів. Щоб з'ясувати, ЩО містять ці частинки для будь-якої даної речовини, хімікам потрібно

Хімічна формула - це скорочене позначення складу речовини

Хімічна формула

Визначає:

- ✓ назву речовини,
- ✓ молекулу речовини або формульну одиницю,
- ✓ з яких елементів складається речовина
- ✓ скільки атомів кожного елемента входить до складу молекули чи формульної одиниці речовини

СИМВОЛИ ХІМІЧНИХ
ЕЛЕМЕНТІВ

C

2

інде
кс

Індекс - цифра у хімічній формулі, яка ставиться справа внизу від хімічного символу і позначає число атомів даного елемента

Хімічна формула - умовний запис, що відображає якісний і кількісний склад речовини

Якісний склад показують за допомогою **СИМВОЛІВ** хімічних елементів, вказуючи, атоми **ЯКИХ** хімічних елементів входять до складу формули.
Кількісний склад показують за допомогою **ІНДЕКСІВ**, тобто **СКІЛЬКИ** атомів кожного елемента.

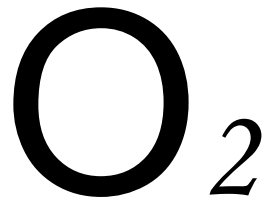
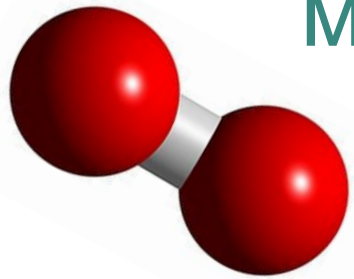

Якісний склад: гідроген, сульфур, кисень.

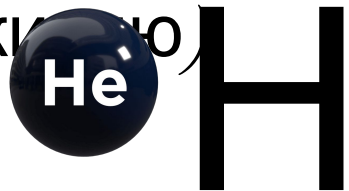
Кількісний склад: 2 атоми гідрогену,

1 атом сульфору, **TEACHER**
tiana ychkovska

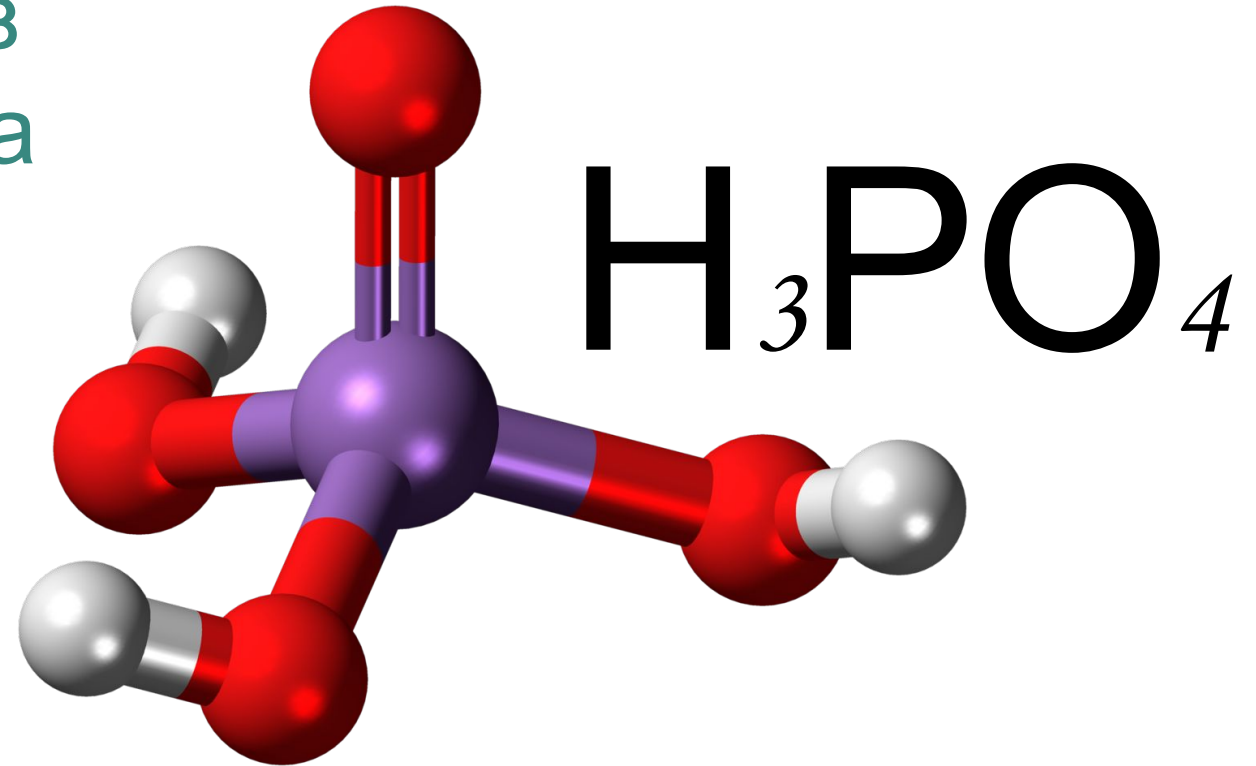
Для речовин, утворених з молекул, хімічна формула передає склад однієї молекули

У молекулі кисню містяться два атоми хімічного елемента кисню (кисню)

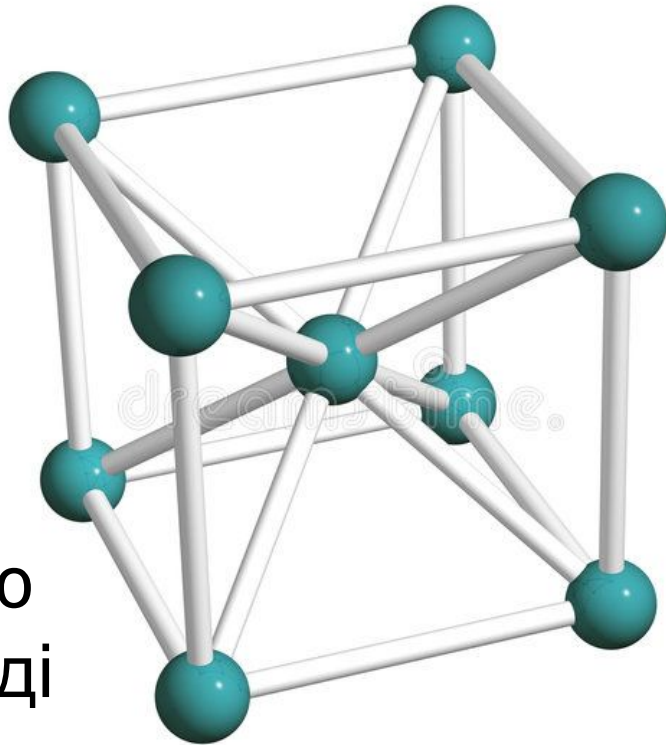
Молекули благородних газів одноатомні

До складу молекули ортофосфатної кислоти входять три атоми гідрогену, один атом фосфору і чотири атоми кисню

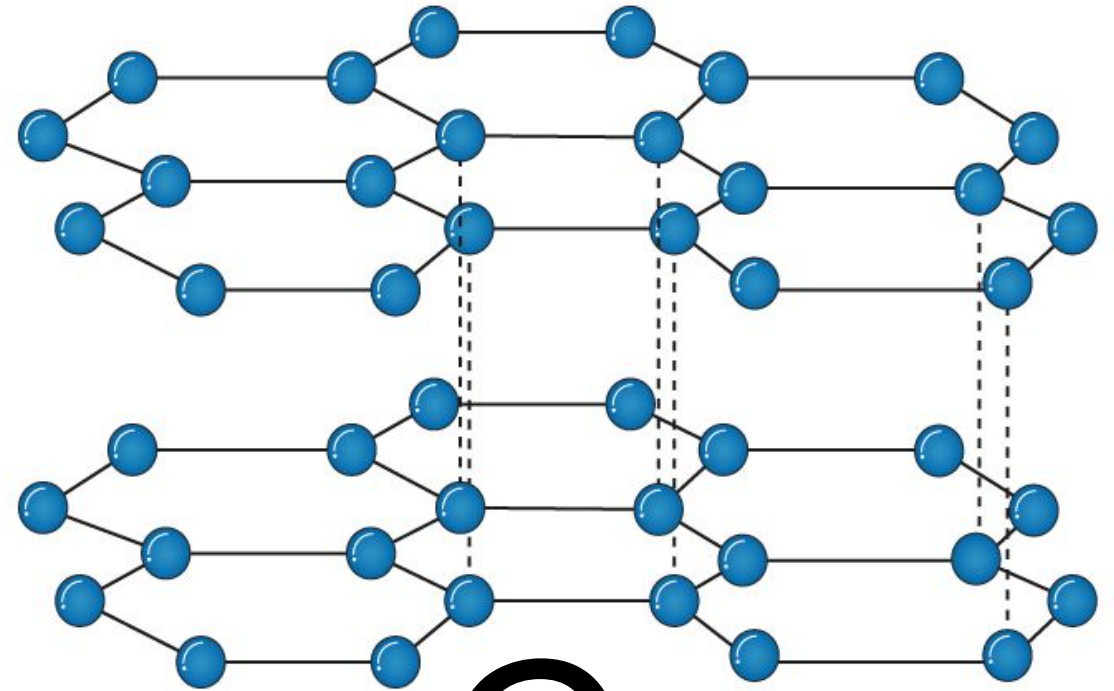
Багато твердих речовин
не мають молекулярної
структури,
а утворені атомами або

C

и

Структурною
одиницею міді
є атоми
купруму

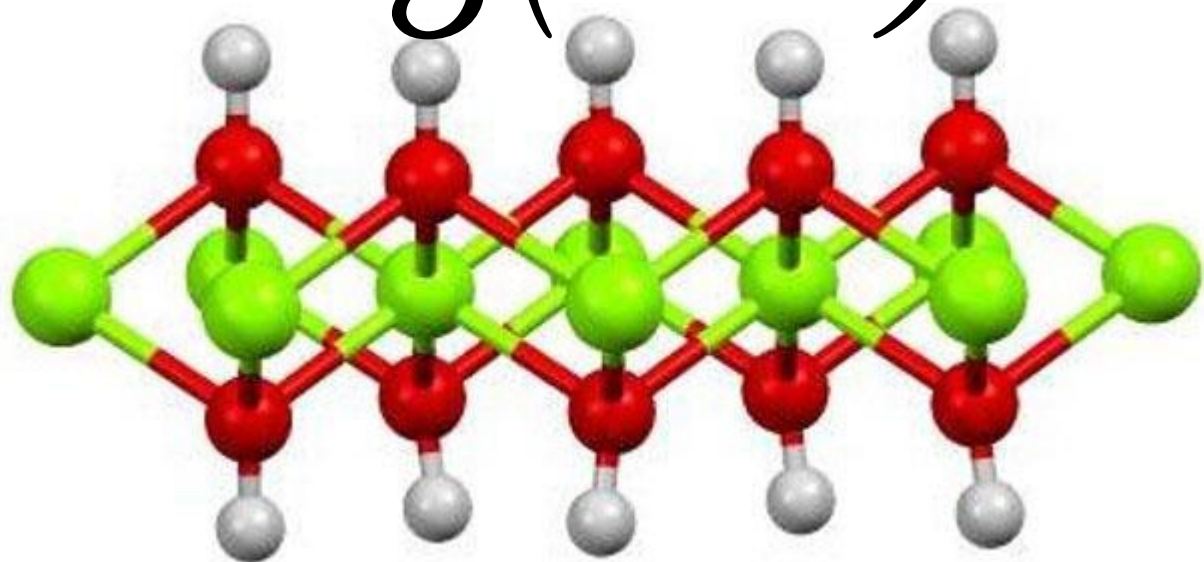

C

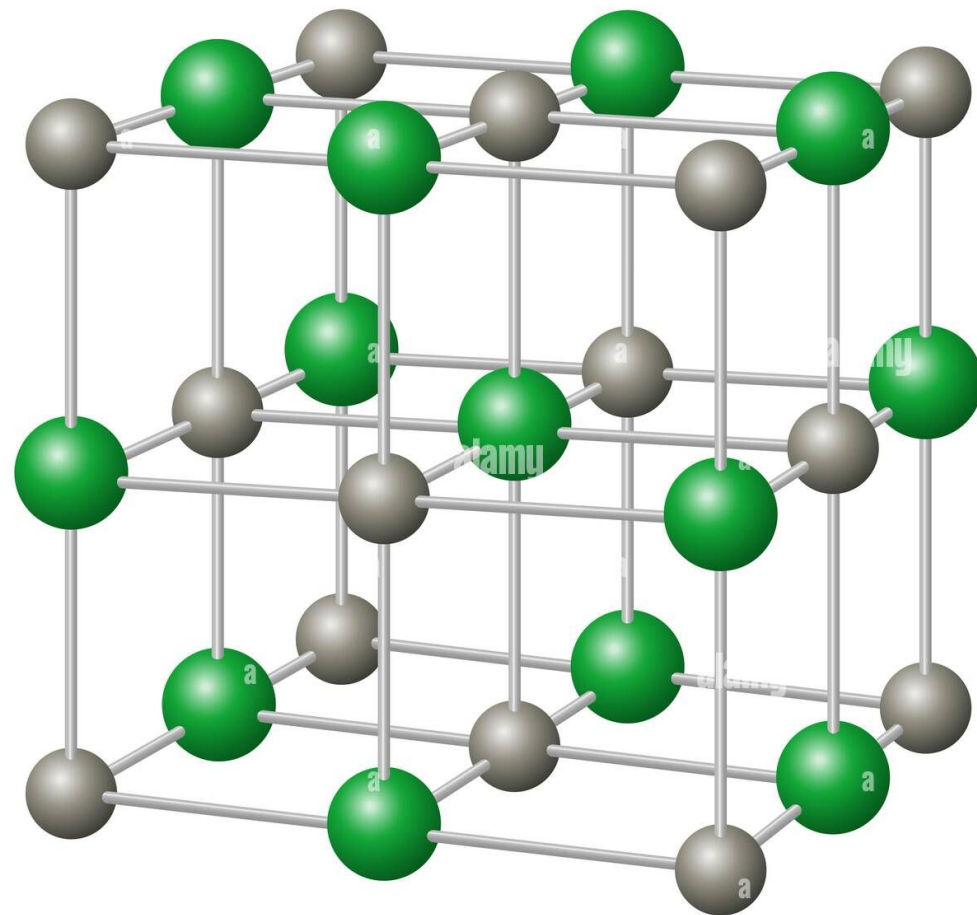
Графіт – речовина
атомної будови, у якій
кожен атом вуглецю
утворює один з одним
чотири зв'язки

Багато твердих речовин
не мають молекулярної
структури,

а утворені атомами або

Магній гідроксид –
речовина немoleкулярної
будови

Натрій хлорид - хімічна
сполука з йонною
кристалічною ґраткою

Коефіцієнт - цифра у хімічному записі, яка ставиться перед формулою і показує число окремих атомів, молекул або

0 - один атом кисню

3H₂ - три молекули водню, кожна з яких складається з двох атомів хімічного елемента гідрогену

10 H₂SO₄ - десять молекул сульфатної кислоти,

кожна з яких містить по два атоми гідрогену, одному атому сульфуру і по чотири атоми

Правила вимови хімічних формул такі:

- виголошуються назви хімічних елементів у послідовності запису їх символів у хімічній формулі;
- після назви кожного елемента називають число, яким позначено індекс, якщо він є

KOH - калій-о-аш

CaH_2 - кальцій-аш-два

FeO - ферум-о

H_2SO_4 - аш-два-ес-о-

чотири

Давайте потренуємось:

1. Запис $2I_2$ - це:

дві молекули йоду,
два атоми йоду,
одна молекула йоду,
один атом йоду

Давайте потренуємось:

2. Складіть формулу речовини, якщо відомо, що її молекула містить один атом карбону і чотири атоми хлору

Давайте потренуємось:

3. Запишіть формулу, яка читається наступним чином: «ферум-о-аш-тричі»

Давайте потренуємось:

4. Укажіть формулу речовини, до складу молекули або формульної одиниці якої входять чотири атоми:

$$2 + 2 = 4$$

Давайте потренуємось:

5. У порції речовини, формула якої - H_2O_2 , всього міститься 240 атомів. Визначте, яке число молекул міститься у цій порції речовини.

Давайте потренуємось:

6. Запишіть в наступному порядку такі формули:

два атоми броду,

одна молекула броду, що містить 2 атоми броду;

один атом броду,

дві молекули броду

Давайте потренуємось:

7. Виберіть запис, який показує одну молекулу водню:

Давайте потренуємось:

8. У якій кількості чадного газу CO міститься стільки ж атомів, скільки їх містить 20 формульних одиниць амоній нітриту NH_4NO_2 ?

Давайте підіб'єм підсумки!

- ✓ Хімічна формула - це скорочене позначення складу речовини за допомогою хімічних символів.
- ✓ Хімічна формула - умовний запис, що відображає якісний і кількісний склад речовини. Якісний склад показують за допомогою символів хімічних елементів, а кількісний - за допомогою індексів.
- ✓ Індекс - цифра у хімічній формулі, яка ставиться справа внизу від хімічного знака і позначає число атомів даного елемента.
- ✓ Коефіцієнт - цифра у хімічному записі, яка ставиться перед формулою і показує число окремих атомів, молекул або формульних одиниць.

УСПІХІВ У ВИВЧЕННІ
ХІМІЇ!

TEACHER
tiana lychkovska